

viet nam BULLETIN

Verschijnt om de 14 dagen
Redactie: M. v. Dullemen
E. de Lijser
O. D. v. d. Muyzenberg
Tineke Nijenhuis
A. A. Regtien
Redactie/administratieadres:
Vietnam Bulletin
p/a ASVA,
Weesperstraat 51, Amsterdam
Gironummer: 1 28 11 98, tnv Vietnam Bulletin
Abonnement f 5,- per half jaar
Los nummer f 0,40

Eerste jaargang nr 16 - 7 januari 1967

AMERIKAANSE JURISTEN OVER DE KWESTIE VIETNAM (vervolg)

In dit nummer van het Vietnam Bulletin nemen we uit de beide rapporten van Amerikaanse juristen (zie VB nr 14) enkele gedeelten over die betrekking hebben op de Akkoorden van Genève. Als kommentaar volgen daarna onder C) enkele passages uit een derde rapport.

AMERIKA, VIETNAM en de AKKOORDEN VAN GENEVE

A) Uit het rapport van het Lawyers Committee:

De overeenkomst van Genève, waardoor de oorlog tussen Vietnam en Frankrijk werd beëindigd, bracht een deling van Vietnam teweeg in Noord en Zuid (.). Bij deze overeenkomst over het staakt-het-vuren, die op 20 juli 1954 in Genève werd gesloten, werd bepaald dat de deellijn van Vietnam langs de 17de breedtegraad alleen maar 'een voorlopige militaire demarkatielijn' was, aan beide zijden waarvan de tegenover elkaar staande strijdkrachten konden worden 'gehergroepeerd' - 'de strijdkrachten van het Vietnamese volksleger ten noorden van de lijn en de strijdkrachten van de Franse Unie ten zuiden ervan'. (.)

De dag nadat de bovengenoemde overeenkomst over het staakt-het-vuren werd gesloten, bekrachtigden de afgevaardigden van Cambodja, de Democratische Republiek Vietnam (Vietminh), Laos, Frankrijk, de Chinese Volksrepubliek, de Sovjet-Unie en Engeland de Slotverklaring van de Konferentie van Genève. Dat was op 21 juli 1954. (.)

Art. 6 van de Slotverklaring luidt:

"De Vergadering erkent dat (.) de militaire demarkatielijn voorlopig is en op geen enkele manier uitgelegd mag worden als een politieke of territoriale grens."

Dit vormt de erkenning van het geschiedkundige feit dat Vietnam één enkel land is dat alleen maar tijdelijk verdeeld is in twee zones, voor administratieve doeleinden, in afwachting van verkiezingen. De hulp van Noord-Vietnam aan Zuid-Vietnam, in de mate waarin die wordt gegeven, beïnvloedt hierdoor noch het karakter van de oorlog als burgeroorlog, noch vormt het buitenlandse interventie. Deze hulp kan niet beschouwd worden als een gewapende aanval van de ene mogendheid op de andere. (.)

Art. 7 van de Slotverklaring bepaalt:

"De Vergadering verklaart dat (.) door de regeling van politieke problemen op basis van eerbied voor de principes van onafhankelijkheid, eenheid en territoriale integriteit, het Vietnamese volk de mogelijkheid moet krijgen de fundamentele vrijheden te genieten, gegerandeerd door democratische instellingen die tot stand gebracht zijn door vrije, algemene verkiezingen met geheime stemming. Om te verzekeren dat er genoeg vooruitgang gemaakt zal worden wat betreft het herstel van de vrede, en dat alle nodige voorwaarden vervuld worden voor vrije uitdrukking van de nationale wil, moeten nationale verkiezingen worden

gehouden in juli 1956, onder toezicht van een internationale commissie." Merk op dat Art. 7 bepaalt dat de verkiezingen moesten voorafgaan aan, en een nodige voorwaarde waren voor de 'fundamentele vrijheden, die gegarandeerd worden door democratische instellingen', en dat de verkiezingen gehouden moesten worden 'om te verzekeren ... dat al de nodige voorwaarden vervuld worden voor een vrije uitdrukking van de nationale wil'. Dit speciale gedeelte uit de Akkoorden van Genève is dikwijls uit zijn verband geciteerd, met de hoofdgedeelten in omgekeerde volgorde, om zo de weigering om verkiezingen te houden te rechtvaardigen op grond ervan dat de nodige voorwaarden niet vervuld zouden zijn.

Hoewel Amerika deelnam aan de besprekingen die leidden tot de Akkoorden van Genève, ondertekende het de Slotverklaring niet. In plaats daarvan kwam Amerika (.....) met een eigen unilaterale verklaring op 21 juli 1954. In deze verklaring nam Amerika nota van de Akkoorden van Genève en werd verklaard dat Amerika zich zou 'onthouden van bedreiging met, of het gebruik van geweld om de Akkoorden te verstoren (.....)'. En met betrekking tot vrije verkiezingen in Vietnam stond er in de Amerikaanse verklaring: "In het geval van staten, die tegen hun wil gedeeld zijn, zullen we voortgaan te trachten eenheid te bereiken door verkiezingen onder toezicht van de Verenigde Naties, om ervan verzekerd te zijn dat ze eerlijk zullen verlopen." Amerika erkende hiermee het feit dat Vietnam één enkel land is. Toch wordt dit toegegeven feit nu genegeerd bij de rechtvaardiging van de Amerikaanse politiek in Vietnam. (...)

Amerika beloofde (in genoemde verklaring, red. VB) verder "dat het niet zal deelnemen aan enige afspraak die belemmerend zal zijn" voor de hereniging van Vietnam (.....).

De bij de Akkoorden van Genève vastgestelde verkiezingen werden niet gehouden, hoewel òn de Internationale Controle Commissie (bestaande uit India, Polen en Canada) òn de Verenigde Naties bekend maakten dat ze bereid waren om toezicht te houden op de verkiezingen. Zuid-Vietnam kondigde aan dat het zich niet verplicht voelde om deel te nemen aan de verkiezingen, omdat deelname van Noord-Vietnam zulke verkiezingen niet-vrij zou maken, een standpunt dat blijkbaar werd gesteund door het Amerikaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken. George McT. Kahin en John W. Lewis, beiden hoogleraar in de staatkunde (.....) merken op: "Toen de Diem-regering, met Amerikaanse steun, aankondigde dat het de bepaling om nationale verkiezingen te houden, zou trotseren, werd een hoofdvoorwaarde, die de Akkoorden van Genève voor de Vietminh aanvaardbaar had gemaakt, geschonden." (.....)

Het optreden van de Amerikaanse regering in Vietnam blijkt duidelijk de voorwaarden van de Akkoorden van Genève te schenden, en de belofte te verloochenen om 'zich te onthouden van bedreiging met, of het gebruik van geweld' om de Akkoorden van Genève te verstoren.

B) Uit het rapport van de American Bar Association:

De Akkoorden van Genève (.....) bestaan uit een overeenkomst over het staakt-het-vuren, die alleen werd ondertekend door de afgevaardigden van de Democratische Republiek Vietnam en de strijdkrachten van de Franse Unie, en een ongetekende Slotverklaring. De overeenkomst over het staakt-het-vuren was de kern van de Akkoorden, wat wordt aangegeven door het feit dat deze ondertekend werd. (.....)

De Slotverklaring, die een herhaling was in de geest van de overeenkomst over het staakt-het-vuren, en die iets meer in detail trad over de verkiezingen, werd door niemand getekend. Deze Slotverklaring werd mondeling goedgekeurd door alle negen staten die aan de konferentie deelnamen, op Amerika en de Staat Vietnam (nu Zuid-Vietnam genoemd, red. VB) na. (.....) Sommigen hebben de konklusie getrokken dat 'volgens de Akkoorden van Genève van 1954 Zuid-Vietnam alleen maar een tijdelijke zone is, die politiek zelfs niet aan de eisen van een staat voldoet', en dat agressie van Noord-Vietnam tegen Zuid-Vietnam zuiver een burgeroorlog is, die zelfs vergelijkbaar zou zijn met de Amerikaanse burgeroorlog. Deze konklusies zijn gebaseerd op verkeerde interpretaties van de Akkoorden van Genève (.....) Op de konferentie van Genève werd Vietnam vertegenwoordigd door twee staten, die ieder voor zich het gezag opeisten over geheel Vietnam, en die ieder werden erkend als de enige wettige regering van Vietnam door het ene of het andere van de twee machtsblokken die op de konferentie tegenover elkaar stonden. De kommunistische landen stonden achter de geloofsbrieven van de Democratische Republiek Vietnam (nu Noord-Vietnam genoemd, red. VB); en de westerse machten, onvoorwaardelijk gesteund door de voorafgaande handelingen van de Verenigde Naties, stonden

achter de staat Vietnam (nu Zuid-Vietnam genoemd, red. VB). Gezien in dit verband, is het spreken over 'voorlopige zones' (in de Akkoorden) erop gericht, om de bestaande aanspraken van zowel Noord-Vietnam als Zuid-Vietnam op het gezag over één enkel Vietnam, in stand te houden; en om aan te geven dat de deelnemers een eventuele éénmaking overwogen. (.....) Ieder wilde de aanspraken op het gezag over geheel Vietnam voorbehouden aan de regering die hij erkende. Als men zegt, dat de deelnemers aan de konferentie van Genève de bedoeling hadden om de wettige status van de speciale regering van Vietnam die zij erkenden, te reduceren tot die van een 'tijdelijke zone, die politiek niet aan de eisen van een staat voldoet', betekent dit praktisch dat men het tegengestelde zegt van wat beide zijden bedoelden te zeggen. (.....)

de Akkoorden gelden nog

(.....) Ook het feit dat de ICC, lang na de mislukking om in juli 1956 verkiezingen te houden, zijn werkzaamheden voortzette, wijst op de vóórtdurende wettige geldigheid van de internationaal ingestelde demarkatielijn in Vietnam. (.....) Deze vóórtdurende wettige geldigheid van de demarkatielijn is in overeenstemming met de politiek van Amerika om Noord-Vietnam niet aan te vallen in zijn hoedanigheid van territoriale of politieke eenheid, maar eenvoudig om Noord-Vietnam te bewegen zijn gewapende agressie tegen Zuid-Vietnam te stoppen. (.....)

Er moet ook op gewezen worden, dat er in de Akkoorden zelf geen aanwijzing voor te vinden is, dat zij zouden ophouden te functioneren als er geen verkiezingen zouden worden gehouden. (.....)

Amerika en Zuid-Vietnam niet gebonden aan de Akkoorden

De verklaring (door Amerika na de Slotzitting van de Geneefse konferentie afgelegd) dat Amerika 'zich zal onthouden van de bedreiging met, of het gebruik van geweld om de Akkoorden te verstoren (.....)', (.....) is heel iets anders dan een onderschrijving van alle bepalingen van de Akkoorden, bepalingen zoals over de beperking van de invoer van militair materiaal in Vietnam daarbij inbegrepen. (.....)

De hulp van Amerika aan Zuid-Vietnam kan geen schending inhouden van de Akkoorden van Genève, omdat Amerika zich nooit wettig bond aan de Akkoorden. (.....)

Er moet ook op gewezen worden dat er enkele redenen zijn om te veronderstellen dat Zuid-Vietnam nooit gebonden werd aan de bepalingen van de Slotovereenkomst van de konferentie, de bepalingen over de verkiezingen daarbij inbegrepen. (.....) Want Zuid-Vietnam was, evenals Amerika, geen ondertekenaar van de Akkoorden, en heeft konsekvent geprotesteerd tegen de hele inhoud van de Slotverklaring, op het staakt-het-vuren na. (De protesten tegen de Slotverklaring golden vooral het feit dat er een datum voor verkiezingen was afgesproken waarmee Zuid-Vietnam zich niet kon verenigen. Red. VB)

Ook kan er niet met recht worden gehandhaafd dat de Franse delegatie namens Zuid-Vietnam goedkeuring hechtte aan de Slotverklaring, want de Franse delegatie antwoordde alleen uit naam van Frankrijk. (.....) De afzonderlijke aanwezigheid en deelname van de delegatie van Zuid-Vietnam en de verklaringen van de Franse delegatie op de konferentie, wezen er op dat Frankrijk noch van plan was, noch wettig in staat, om Zuid-Vietnam te binden (aan de Akkoorden). (.....)

grievan van Noord-Vietnam

De voornaamste beweringen van Noord-Vietnam over een inbreuk op de Akkoorden door Zuid-Vietnam, zijn de mislukking om tot een overleg te komen over de verkiezingen van 1956, represaillemaatregelen tegen verzetsleiders, onvoldoende samenwerking met de ICC-kontroleurs, toetreding tot een militair verbond met Amerika, en ontvangst van militaire hulp van Amerika.

Daar geen van deze in hoofdzaak naar voren gebrachte grieven van Noord-Vietnam een 'gewapende aanval' op Noord-Vietnam vormen (.....) of op andere wijze een zelfverdedigingssituatie vormen, en zelfs als al deze grieven wettig gerechtvaardigd zouden zijn en Zuid-Vietnam gebonden zou zijn aan de Akkoorden, zou Noord-Vietnam in zijn agressie tegen Zuid-Vietnam

duidelijk handelen tegen een fundamenteel principe van de Verenigde Naties (.). Dit fundamentele principe is, dat geschillen geregeld moeten worden met vreedzame middelen en dat politieke grieven niet rechtvaardigen om toevlucht te nemen tot het gebruik van geweld. (.)

verdrag-schending

In het internationale recht wordt algemeen het principe erkend, dat een materiële inbreuk op een internationale afspraak door één van de partijen, iedere andere partij het recht geeft om geheel of gedeeltelijk de naleving te staken van overeenkomstige verplichtingen die uit de afspraak voortvloeien (.).

Het zou moeilijk zijn om een meer essentiële verdrag-schending naar voren te brengen dan de gedokumenteerde schending van het bij de Akkoorden van Genève bepaalde staakt-het-vuren, door de gewapende agressie van Noord-Vietnam. Daar deze voortdurende agressie (.) een materiële inbreuk is op de Akkoorden, rechtvaardigt deze, zelfs als Amerika en Zuid-Vietnam gebonden zouden zijn aan de beperkingen op de invoer van militaire wapens en militair personeel en andere overeenkomstige bepalingen in de Akkoorden, dat er wordt afgezien van de ter zake doende verdragsbepalingen, in overeenstemming met het recht van zelfverdediging van Zuid-Vietnam. (.)

De ICC heeft stilzwijgend de grotere ernst erkend van de agressie van Noord-Vietnam tegen Zuid-Vietnam, in vergelijking met de militaire hulp waarmee Amerika de agressie beantwoordde. Want in het Speciale Rapport (van de ICC) van 1962 wordt nadrukkelijk de agressie van Noord-Vietnam besproken vóór de bespreking van de Amerikaanse hulp, een volgorde die de Poolse delegatie belangrijk genoeg vond om ertegen te protesteren in zijn verklaring waarmee hij zich distancieerde (van het Speciale Rapport, red. VB).

C) Als kommentaar op het bovenstaande volgen hieronder enkele gedeelten uit VIETNAM'S UNHELD ELECTIONS, het resultaat van een studie door Franklin B. Weinstein, uitgegeven als Data Paper nr 60 van het Zuidoost-Azië programma van de Afdeling voor Aziatische studies aan de Cornell Universiteit, Ithaca, New York, juli 1966.

Of men nu de oorlog in Vietnam ziet als een poging van Noord-Vietnam om het nabuurland Zuid-Vietnam te veroveren, of als een te rechtvaardigen poging van aanhangers uit noord en zuid om aan te dringen op de eenheid van hun land, een eenheid die door allen in Genève werd erkend, het is onmogelijk om aan het feit voorbij te gaan dat de mislukking om verkiezingen te houden nauw verbonden is met het later weer begonnen geweld. (blz. 3)

Noord-Vietnam had (op de konferentie van Genève), onder druk van Molotov en Chou En-lai, zijn eisen op diverse belangrijke punten steeds verder verminderd, in het bijzonder door afstand te doen van zijn oorspronkelijke voorstel van een 'zonale hergroepering' langs de 13de breedtegraad (wat in overeenstemming geweest zou zijn met de werkelijke militaire situatie) en in te stemmen met de 17de breedtegraad, wat een aanzienlijk verlies van zwaar bevochten gebied betekende. Noord-Vietnam deed deze konsessies alleen omdat er werd beloofd dat er in 1956 verkiezingen zouden worden gehouden. (blz. 9)

Het is eenvoudig onmogelijk om enig teken te vinden dat Ho Chi Minh ooit het recht van de Internationale Controle Commissie om toezicht te houden op de verkiezingen in twijfel trok, of dat hij op enige andere wijze 'weigerde' om vrije verkiezingen te houden. (blz. 1)

Zuid-Vietnam gebonden aan de Akkoorden

Omdat de Slotverklaring van de konferentie van Genève door Zuid-Vietnam werd veroordeeld en door de andere deelnemers alleen mondeling werd goedgekeurd, betwijfelen sommigen of hij wettig bindend is. (blz. 12)

De bezwaren van Zuid-Vietnam (tegen de Akkoorden) werden grotendeels genegeerd, omdat zoals er in de overeenkomst over het staakt-het-vuren wordt bepaald, 'in afwachting van algemene verkiezingen die de éénmaking van Vietnam moeten bewerkstelligen, de leiding van de burgerlijke regering in iedere hergroeperingszone in handen zal zijn van de partij die er volgens deze overeenkomst zijn strijdkrachten hergroepeert'. Dat Frankrijk in feite het soevereine gezag had in niet-kommunistisch Vietnam lijkt duidelijk.

Sommigen zijn misleid door een 'onafhankelijkheidsverdrag' dat op 4 juni 1954 werd gesloten tussen Frankrijk en de Staat Vietnam (nu Zuid-Vietnam, red.VB). (.) Het onafhankelijkheidsverdrag zou in werking treden op de dag van ondertekening. Op 4 juni werd het verdrag geparafeerd, maar niet ondertekend. Het verdrag zou niet ondertekend worden voordat er nog aanvullende overeenkomsten uitgewerkt zouden zijn betreffende juridische, militaire, economische en kulturele betrekkingen. (.) Het is duidelijk, dat ten tijde van de konferentie van Genève onafhankelijkheid voor Zuid-Vietnam een belofte was, geen werkelijkheid. Er was dus op de konferentie van Genève een goede reden voor de veronderstelling dat Frankrijk, en niet Zuid-Vietnam het bevoegde gezag had in het gebied. (.) Het schijnt dat het onafhankelijkheidsverdrag nooit getekend werd. (blz.13)

Gezien Frankrijks 'belofte' voor onafhankelijkheid, bestond er enige verwachting dat de Saigon-regering werkelijk soeverein kon worden binnen de periode van 2 jaar die men overeengekomen was voor de uitvoering van de Akkoorden van Genève. De Akkoorden hielden hiermee rekening. Art.27 bepaalde dat 'de ondertekenaars en hun opvolgers in hun functies' gebonden waren om de in Genève aangegane verplichtingen na te komen. (blz.13-14)

Welke juridische bezwaren er sindsdien ook zijn gerezen, het is duidelijk dat het in Genève de bedoeling was dat er in 1956 onvoorwaardelijk verkiezingen zouden worden gehouden, en dat in het zuiden Frankrijk of zijn opvolger verantwoordelijk zou zijn voor de regering totdat de verkiezingen gehouden zouden zijn en, dus, vanzelfsprekend, ook voor de verwerking van de verkiezingen. (blz.14)

de verkiezingen gaan niet door

Het is belangrijk om eraan te herinneren dat Zuid-Vietnam (.) nooit expliciet heeft verklaard dat het zou weigeren deel te nemen aan de verkiezingen. Het is waar dat veel Vietnamese en 'andere waarnemers' er 'weinig vertrouwen' in hadden dat het werkelijk mogelijk zou blijken te zijn om herenigingsverkiezingen te houden, net zoals dat in Korea en Duitsland onmogelijk bleek. Maar in de twijfel zoals die toen werd geuit, was de bijgedachte aanwezig dat op de één of andere manier de kommunisten zouden weigeren om de verkiezingen te laten doorgaan, eenvoudig omdat ze in andere landen nooit zulke verkiezingen hadden toegestaan. Het was helemaal niet duidelijk dat Zuid-Vietnam zou weigeren aan de verkiezingen deel te nemen. (blz. 21)

Zelfs als Zuid-Vietnam zou proberen in te gaan tegen de Akkoorden, dan was het niet zeker dat zo'n poging meer succesvol zou zijn dan zijn oorspronkelijke poging om de Akkoorden van Genève te blokkeren. Zeven van de negen deelnemers in Genève hadden tenslotte beloofd de Akkoorden te zullen steunen. Deze zeven hadden zelfs gezegevierd over de Amerikaanse bezwaren in Genève; zouden ze dat niet weer doen als dat nodig zou zijn? (blz.21)

Hoewel Amerika in het begin van 1955 nog sprak over nieuwe maatregelen om de verkiezingen te winnen, was er toch twijfel aan de mogelijkheid om verkiezingen te houden, vooral in officiële berichten uit Saigon. (blz.28)

Waarschijnlijk in antwoord op de groeiende druk van de westerse mogendheden (Frankrijk, Engeland, en ook India, red.VB) neigde Diem naar een aksepteren van verkiezingen. Op 14 juni 1955 zei hij tegen een groep korrespondenten dat zijn regering bereid was om de verkiezingskwestie te bespreken met Noord-Vietnam. (blz.30)

Hoewel het onmogelijk is om met zekerheid iets te zeggen over de bedoelingen van Hanoi, lijkt het niet te ontkennen dat Noord-Vietnam bijna al het mogelijke deed om het houden van verkiezingen te vergemakkelijken. Van 1954 tot 1956 gedroeg Noord-Vietnam zich ruim zoals men zou verwachten van een land dat oprecht geïnteresseerd was in de uitvoering van de bepaling over de verkiezingen in de Akkoorden van Genève.

Aan de andere kant stond Diem, die zich duidelijk ervan bewust was dat hij de verkiezingen zou verliezen, onder een zware politieke druk van zijn eigen groep om de mogelijkheid dat er verkiezingen zouden worden gehouden volkomen te elimineren, en zo te laten zien dat een kommunistisch bewind niet voor de deur staat. Diems weigering om zelfs erover te overleggen, weerspiegelt waarschijnlijk ook zijn angst ervoor dat Noord-Vietnam kon instemmen met enige redelijke voorwaarden die hij zou stellen. Er lijkt niet aan te ontkomen, dat de verkiezingen in 1956 niet werden gehouden omdat de Diem-regering, met belangrijke steun van Amerika, er meer interesse in had om zichzelf te handhaven als een anti-kommunistische regering,

dan zijn overleving te riskeren voor de nationale eenheid die alle Vietnamezen zogenaamd zo ter harte ging. (blz. 52)

gevolgen

Toen juli 1956, de maand waarin de verkiezingen zouden worden gehouden, voorbijging, begon Hanoi er de nadruk op te leggen dat de strijd voor hereniging lang en zwaar zou zijn. (blz. 53) In juli 1957, maart en december 1958, juli 1959, en juli 1960, richtte Dong (nu Premier, destijds Minister van Buitenlandse Zaken van Noord-Vietnam, red. VB) nota's aan Diem waarin hij erop aandrong om tot overeenstemming te komen over het houden van een adviserende vergadering waarop de herenigingsverkiezingen besproken zouden worden. (. . . .) Diem verwierp alle voorstellen van Hanoi als 'valse propaganda'. (blz. 53)

In zoverre Genève expliciet de eenheid van Vietnam en het niet-politieke karakter van de demarkatielijn bevestigde, voelden de Noordvietnamese leiders zich ongetwijfeld gerechtvaardigd, om ook verder eraan vast te houden dat Vietnam één enkel land was, waarvan de hereniging essentieel was. (blz. 54)

Enkele onderzoekers hebben verklaard dat de pogingen van Noord-Vietnam om de houding van de zuidelijke regering tegenover de verkiezingen te veranderen, tot 1959 hoofdzakelijk bestonden uit 'propaganda-activiteiten'. (. . . .) Anderen hebben gemeld dat het doden van dorpschoude in het zuiden begon 'binnen weinige maanden' na het verstrijken van de datum voor de verkiezingen in 1956, hoewel de moorden worden toegeschreven aan 'achtergebleven' Vietminh-leden, niet aan infiltranten uit het noorden. (. . . .) Enkele goed ingelichte schrijvers hebben betoogd dat de gewelddadige methoden die door zuidelijke Vietminh-aanhangers werden aangenomen, grotendeels een antwoord waren op onderdrukkingskampanjes die Saigon tegen hen voerde, een activiteit die de Diem-regering al direkt in 1954 openlijk ondernam, ondanks het in de Akkoorden van Genève vastgelegde verbod om represaillemaatregelen te nemen tegen aanhangers, van beide zijden. (blz. 55)

Hanoi heeft een aanzienlijke dosis skepsis met betrekking tot (vredes)voorstellen uit Washington, en dit wantrouwen moet niet moeilijk te begrijpen zijn gezien de Amerikaanse rol bij de steun aan Diems ondermijning van de verkiezingen van 1956. (blz. 56)

De Amerikaanse interpretatie van de oorlog als een 'agressie van Noord-Vietnam tegen Zuid-Vietnam' berust op de aanvaarding van het denkbeeld dat de 17de breedtegraad een wettige politieke grens vormt. (blz. 57)

Als Amerika vraagt om 'enig teken dat Noord-Vietnam bereid is om zijn agressie tegen Zuid-Vietnam te staken', vraagt het Hanoi om de Amerikaanse interpretatie van de oorlog te aanvaarden. (blz. 58)

Hanoi zal waarschijnlijk ook verder niet ontvankelijk blijken voor vredesvoorstellen waarin Noord-Vietnam als een agressor wordt behandeld die naar de konferentietafel wordt gedwongen door Amerikaanse strafbombardementen. Iedere realistische benadering voor onderhandelingen in Vietnam moet ten minste enige aandacht schenken aan de Noordvietnamese pogingen om de bij de Akkoorden van Genève gemaakte bepaling over de verkiezingen na te komen, en aan de wijze waarop deze pogingen werden verijdeld. (blz. 59)

NOG GEEN 'DUIF', MAAR OOK GEEN 'HAVIK' MEER

door Neil Sheehan

The Progressive, december 1966

Neil Sheehan keerde kortgeleden naar de Verenigde Staten terug, nadat hij drie jaar lang oorlogskorrespondent voor de New York Times in Vietnam was geweest. Hij gaf zijn globale indrukken op 9 oktober weer in het zondagsbijvoegsel van zijn krant. Wij zijn van mening dat zijn verslag een van de belangrijkste en diepgaandste reportages over Vietnam is, die tot nu toe werden gepubliceerd. Hieronder volgt een samenvatting, die naar wij hopen de geest en de betekenis van Sheehan's briljante verslag heeft behouden.

De redactie (van The Progressive)

Amerikanen zijn mensen die vol enthousiasme en met de beste bedoelingen in Vietnam aankomen. Als ze na een langdurig verblijf vertrekken, is hun enthousiasme ten offer gevallen aan het cynisme waarvan het leven in Vietnam doortrokken is, en zijn ze hun goede bedoelingen ergens in een rijstveld kwijtgeraakt. Ik ben in dat opzicht geen uitzondering. Toen ik op een warme avond in april 1962 voor de eerste keer over het betonplateau van het vliegveld Tan-sonnhut in Saigon liep ... geloofde ik in wat mijn land in Vietnam aan het doen was. Met militaire en economische hulp en een paar duizend piloten en militaire adviseurs trachtte de Verenigde Staten de niet-kommunistische Vietnamezen te helpen bij de opbouw van een levensvatbare en onafhankelijke nationale staat en bij het verslaan van een kommunistische guerrilla-opstand, die hun een genadeloze diktatuur wilde opleggen. Dit leek mij een goede zaak en iets dat moest worden gedaan, om andere Zuidoostaziatische volken een zekere vrijheid van keuze in de bepaling van hun lot te gunnen. Hoewel ik het in die twee jaar in Vietnam vaak oneens was met de uitvoering van de Amerikaanse politiek, stemde ik toch in met de fundamentele oogmerken ervan. (...)

Ik kreeg die eerste twee jaar veel teleurstellingen te verwerken, maar toen ik Vietnam in 1964 verliet, was ik nog steeds volgens het huidige spraakgebruik, een 'havik'. In 1965 keerde ik voor een jaar in Saigon terug. Nu heb ik Vietnam opnieuw verlaten en er is veel veranderd. Ten tijde van mijn eerste vertrek waren er 17.000 Amerikaanse soldaten in Vietnam, nu zijn er 317.000 en ik ben dan nog wel geen 'duif', maar ook geen 'havik' meer.

In Vietnam vertegenwoordigen alleen de kommunisten revolutie en verandering, ten goede of ten kwade al naar je politieke overtuiging. De kommunistische partij is de enige werkelijk nationale organisatie, die zowel in Noord- als Zuid-Vietnam doorgedrongen is. De mannen die de partij op het ogenblik leiden, Ho Tsji Minh en de andere leden van het Politburo in Hanoi, leidden ook de strijd voor onafhankelijkheid van Frankrijk en in de loop daarvan wisten ze veel van het diepgevoelde nationalisme van het Vietnamese volk op te vangen. Misschien is dit de oorzaak, dat de kommunisten ondanks hun wreedheid en hun bedrog nog steeds de enige Vietnamezen zijn, die in staat zijn miljoenen van hun landgenoten te verenigen om in de naam van het volk offers te brengen en ontberingen te verduren, en misschien is dit ook de oorzaak dat de kommunisten de enige groep vormen, die niet afhankelijk is van buitenlandse bajonetten om te kunnen voortbestaan.

Het is de tragedie van Vietnam, dat wat begon als een onafhankelijkheidsoorlog tegen Frankrijk, als gevolg van het kommunistische leiderschap tot een burgerstrijd werd. Pogingen om de tegenwoordige oorlog voor te stellen als een geografische strijd tussen Noord- en Zuid-Vietnam, stranden bijna ogenblikkelijk, wanneer je je er rekenschap van geeft, dat premier Ky en verschillende andere belangrijke leden van zijn regering Noordvietnamezen van geboorte zijn, die na de Franse nederlaag naar het zuiden vluchtten, terwijl Pham Van Dong, de premier van Noord-Vietnam, in het zuiden is geboren.

Het comité ter bevrijding van Noord-Vietnam

In 1958 stelde wijlen president Ngo Dinh Diem een Comité voor de Bevrijding van Noord-Vietnam in, en sinds 1960 heeft de regering in Saigon, met de oogluikende toestemming en met hulp van de Amerikanen, saboteurs en kommandogroepen naar het noorden gesmokkeld, in een tot nu toe vergeefse poging om onder de katholieken en de bergstammen in het noorden een guerrillabeweging aan te stichten. Kortom, de strijdende partijen hebben de 17e breedtegraad nooit als een duurzame scheidslijn erkend, en ze hebben de grens wanneer het ze uitkwam voortdurend geschonden.

Het kommunistische leiderschap van de anti-koloniale beweging heeft ertoe geleid, dat Vietnam betrokken werd in het grotere verband van de koude oorlog, en werd de oorzaak van de Amerikaanse inmenging, eerst om de Fransen te helpen en later om een niet-kommunistisch bestuur en leger in het zuiden op te bouwen en te steunen. Zodoende beschermen de Verenigde Staten voor hun eigen strategische en politieke doeleinden een niet-kommunistische Vietnamese sociale structuur, die niet in staat is zichzelf te verdedigen en die het misschien niet verdient te worden verdedigd. Onze verantwoordelijkheid voor de voortzetting van wat in wezen een burgerstrijd is, vormt wellicht een van de belangrijkste oorzaken van de aanzienlijke mate van verwarring, schuldgevoel en zelfonderzoek onder de Amerikanen met betrekking tot de oorlog in Vietnam.

Ik weet dat dit geldt in mijn geval en in het geval van veel Amerikanen uit mijn kennissenkring die lange tijd in Vietnam hebben gewoond. Het doet ons steeds weer verdriet te moeten ontdekken, dat idealisme en toewijding bijna alleen bij de vijand te vinden zijn. De Amerikaanse soldaat maakt het gebrek aan agressiviteit van de regeringstroepen tot het doelwit van zijn

onuitputtelijke hoon. Hij gaat 'Charlie' - het woord voor Vietcong-guerrilla in het legerslang - en de Noordvietnamese soldaat haten, omdat ze zijn vrienden doden, maar hij leert de kommunistische moed en listigheid snel respekteren.

Het Saigon-regime . . . heeft grote moeilijkheden ondervonden bij het vergroten van de sterkte van zijn troepen, door het zeer hoge percentage deserteurs. De desertie is het grootste onder de dienstplichtigen, hetgeen een aanwijzing is, dat de gemiddelde Zuidvietnamees weinig of geen verplichting voelt om zijn eigen maatschappij te verdedigen. Ongeveer 85 procent van de troepen van Saigon bestaat dan ook uit vrijwilligers, die de wapens opnemen voor het geld. Dit geeft de regeringstroepen duidelijk het stempel van huurlingen, waardoor zowel hun houding tegenover de bevolking als hun verrichtingen in de strijd, met uitzondering van een paar elite-onderdelen, worden beïnvloed.

Uit de tegenstelling in gedrag tussen de beide partijen kan ik slechts konkluderen, dat de Vietnamezen eerder bereid zijn te sterven voor een regime dat, hoewel het kommunistisch is, tenminste werkelijk Vietnamees is en hun een zekere mate van hoop op een beter leven biedt, dan voor een regime dat de knellende status quo verdedigt en dat door Washington is geschapen. De officiële bewering dat de kommunistische soldaat alleen uit angst voor zijn meerderen zijn verschrikkelijke levensomstandigheden verdraagt en zich zo bewonderenswaardig in de strijd gedraagt, wordt ronduit belachelijk voor iedereen die wel eens een gevecht heeft meegemaakt. De angst kan misschien iemand ertoe bewegen naar de vijandelijke kanonnen toe te lopen, maar zal hem nooit moedig doen vechten. Het verloop van de strijd heeft overduidelijk bewezen, dat de kommunisten in staat zijn de aangeboren Vietnameese gehardheid en veerkracht wakker te schudden en uit te buiten, en grote groepen van het volk ervan te overtuigen dat de zaak van hun regering de goede is.

Corruptie

De posities van provincie- en distrikthoofd worden vaak verkocht aan de hoogste bidder door degenen die voor de benoemingen verantwoordelijk zijn. Van de nieuwbenoemde kandidaat wordt dan verwacht, dat hij via corruptie de kosten van zijn baan terugverdient en dat hij tevens geld blijft geven aan de hogere ambtenaren die hem zijn positie verkochten. Sommige Amerikaanse funktionarissen met een lange Vietnameese ervaring schatten dat ongeveer twintig procent van de Amerikaanse hulp ten bate van projekten op het platteland in het kader van de opstandbestrijding zijn weg naar de Vietcong vindt, en dat bovendien nog dertig tot veertig procent in de zakken van regeringsfunktionarissen verdwijnt. Cement, materiaal voor daken, staven ijzer en andere bouwmaterialen bestemd voor scholen en de huisvesting van vluchtelingen, komen op geheimzinnige manier op de vrije markt terecht of in partikuliere villa's en flatgebouwen. "Wat terecht komt bij de arme schoelje in het rijstveld is niet meer dan een schijntje", zei een ambtenaar. Een kapitein van de Special Forces vertelde me eens, hoe hij georganiseerd had dat rijst met Amerikaanse vliegtuigen naar een kamp van enige duizenden vluchtelingen, die aan ondervoeding leden, zou worden gevlogen. Het plaatselijke distrikthoofd nam de rijst in beslag en verkocht hem tegen buitensporig hoge prijzen aan de vluchtelingen. Beloften van landhervorming worden in de Amerikaanse pers trouw weergegeven en worden in officiële kringen in Washington kennelijk enigermate serieus genomen. Ik heb me vaak afgevraagd waarom, daar die beloften nooit worden nagekomen en de toespraken die op het ogenblik worden gehouden qua inhoud en formulering bijna identiek zijn met de toespraken die vier jaar geleden door andere regeringsfunktionarissen werden gehouden. Om hun eigen doelstellingen te bereiken, zeggen Aziaten vaak tegen Amerikanen wat zij denken dat de Amerikanen willen horen. Misschien doordat zij een langere ervaring met de Amerikanen hebben, schijnen de Vietnamezen hiervoor een speciaal talent te hebben ontwikkeld. In april jl. zei premier Ky in een van zijn openhartige ogenblikken tegen een groep korrespondenten: "Hecht nooit geloof aan wat een Vietnamees je vertelt, mijzelf inbegrepen."

Sinds 1954 hebben de Verenigde Staten meer dan 3,2 miljard dollar aan economische hulp aan Zuid-Vietnam gegeven, maar geen enkele regering in Saigon heeft ooit een projekt voor goedkope huisvesting van enige omvang opgezet. De regering van Singapore bouwt daarentegen duizenden goedkope huizen voor zijn volk.

Terwijl invloedrijke Vietnamezen in de steden in voorspoed leven, heeft de oorlog op het platteland een totaal andere wereld geschapen. Het is een wereld waarin de massa van de boeren niet meer leeft - zij verdragen nog slechts.

Elke middag maakt het Amerikaanse militaire opperbevel in een perskamer met air-conditioning in Saigon een communiqué bekend, dat vermeldt dat 300 of meer 'vijandelijke bouwsels' die dag door Amerikaanse gevechtswapenwerpers of de kanonnen van de schepen van de Zevende

Vloot zijn vernietigd. De statistieken zouden je doen vermoeden dat er gezonde militaire vooruitgang wordt geboekt, tot een bezoek aan het platteland je duidelijk maakt, dat met 'vijandelijk bouwsel' meestal een boerenhut wordt bedoeld in een gehucht dat de kommunisten beheersen of waarvan de Amerikaanse en Zuidvietnamese autoriteiten vermoeden dat de kommunisten het beheersen.

De burgerbevolking

Hoewel door beide partijen burgers worden gedood en gewond, doen mijn eigen onderzoeken vermoeden, dat de meerderheid van de burgerslachtoffers het gevolg is van Amerikaanse en Zuidvietnamese luchtaanvallen en het vuur van de artillerie en de vloot. In november jl. ontdekte ik een vissersdorpje in de provincie Quangngai aan de centrale kust ten noorden van Saigon, waarin tenminste 180 personen - en mogelijk 600 - gedurende de afgelopen twee maanden door vliegtuigen en torpedojagers van de Zevende Vloot waren gedood. De vijf gehuchten waaruit het dorp bestond, vroeger een welvarende gemeenschap van 15.000 mensen, waren tot puin geworden.

De stroom vluchtelingen van het platteland is het welsprekendste bewijs van de geleidelijke vernietiging van de plattelandsmaatschappij door de invloed van de oorlog. Het aantal vluchtelingen heeft nu het miljoen gepasseerd. Er is heel wat voor nodig om een Vietnamese boer ertoe te bewegen zijn land en de graven van zijn voorouders op te geven.

De meeste vluchtelingen die ik heb ondervraagd, vertelden me dat de Vietcong hen belasting oplegde en hen harder dan gewoonlijk liet werken, maar dat ze met de kommunisten konden leven. Ze verlieten hun huizen, zeiden ze, omdat ze de Amerikaanse en Zuidvietnamese bommen en granaten niet langer konden verdragen. Als ze zich op een behoorlijke manier ergens opnieuw konden vestigen, zouden de vluchtelingen wellicht tot een aanwinst voor de regering in Saigon kunnen worden. In overeenstemming met zijn gebruikelijke gedrag verwaarloost de regering ze echter en de meerderheid is gedwongen zich er alleen doorheen te slaan. De vluchtelingen-sloppen zijn in de steden bijna net zo snel verrezen als de Amerikaanse soldatenbars. Zelden hebben beide partijen in een oorlog vaker de naam van het volk aangeroepen als in het Vietnamese konflikt. Toch blijven de Vietnamese boeren, die zowel voor de kommunisten als voor de niet-kommunisten als kanonnenvoer dienen, merkwaardig zwijgzaam - een tot zwijgen gebracht Grieks koor bij hun eigen tragedie. De levensomstandigheden in Vietnam zullen het waarschijnlijk altijd onmogelijk maken om een juiste indruk van de houding van de boeren ten opzichte van de oorlog te verkrijgen. Ik heb echter bij bezoeken aan bereikbare gehuchten de indruk gekregen, dat veel boeren het vechten zo moe zijn, dat zij elke regeling die hun vrede zou brengen, zouden aanvaarden.

Grote machtspolitiek

In de Tweede Wereldoorlog en in Korea was de agressie van het ene land tegen het andere een vaststaand feit. De Verenigde Staten handelden met een duidelijke morele rechtvaardiging en de Amerikanen vochten zoals ze altijd willen denken dat ze vechten - voor de menselijke vrijheid en waardigheid. In Vietnam heeft de morele superioriteit plaats moeten maken voor de immoraliteit van de grote machtspolitiek, in het bijzonder het probleem van de handhaving van de Verenigde Staten als de grootste macht in Zuidoost-Azië. Het Vietnamese volk is tot louter onderpand in de strijd geworden. Welke wensen de Vietnamezen koesteren is een bijkomstigheid geworden. De Verenigde Staten kunnen niet langer enige schijn ophouden dat ze vechten om de onafhankelijkheid van Zuid-Vietnam veilig te stellen. De aanwezigheid van 317.000 Amerikaanse manschappen in het land heeft de Zuidvietnamese soevereiniteit tot een aanfluiting gemaakt, en de militaire junta in Saigon zou het zonder Amerikaanse bajonetten om hem te beschermen geen week uithouden. Uiteindelijk komt de Amerikaanse strategie in Vietnam erop neer, dat er een moord-machine in de vorm van een voortreffelijk uitgerust expeditieleger wordt geschapen, en dat die machine dan op de vijand wordt losgelaten in de hoop dat er in de loop van de jaren genoeg mensen worden gedood om de vijand door uitputting en wanhoop in elkaar te doen storten. Deze strategie, hoewel die misschien het enige bruikbare alternatief vormt, dat voor een moderne industriële macht in zo'n situatie openstaat, is noodzakelijkerwijs wreed en onverschillig ten opzichte van veel van de slachtoffers. Ondanks deze bange twijfels, zie ik niet hoe we iets anders kunnen doen dan de oorlog voortzetten. We zijn in staat en zouden ons verplicht moeten voelen om het geweld en het leed dat de burgerbevolking wordt aangedaan, zoveel mogelijk te beperken, maar om welke redenen dan ook hebben de regeringen in Washington achtereenvolgens onze verplichtingen in Vietnam op een punt gebracht, waarop het erg moeilijk zou zijn om te verhinderen dat een overijlde terugtocht

zou neerkomen op een verpletterende nederlaag. Als de Verenigde Staten zich onder ongunstige omstandigheden uit Vietnam zouden terugtrekken, vermoed ik dat de politieke en psychologische schokgolven die daarvan het gevolg zouden zijn, onze gehele positie in Zuidoost-Azië zouden ondermijnen. We zullen het, vrees ik, met de Vietnamese mandarijnen die onze bondgenoten zijn, moeten blijven doen. We zullen niet in staat zijn ze te bekeren en het is onwaarschijnlijk dat we andere Vietnamezen zullen vinden die bereid zijn met ons samen te werken. We zullen er mee moeten doorgaan voornamelijk op onze militaire kracht te vertrouwen, we zullen het odium dat eraan kleeft moeten aksepteren, en we kunnen alleen maar hopen dat er een dag zal komen waarop deze macht ons een gunstige regeling zal brengen.

Maar ik kan mijn bezorgdheid eenvoudigweg niet onderdrukken, dat wij met het voeren van deze oorlog bezig zijn onszelf te korrumperen. Als ik de platgebombardeerde boerendorpjes zie, de bedelende en stelende weeskinderen in de straten van Saigon, en de vrouwen en kinderen met napalmbrandwonden in de hospitaalbedden, vraag ik me af of de Verenigde Staten of enig ander land wel het recht hebben om dit leed en deze vernedering voor zijn eigen doelstellingen aan een ander volk op te leggen. En ik hoop dat we dit niet, in naam van de een of andere anti-kommunistische kruistocht, nog eens zullen doen.

The Progressive, december 1966

WAAROM HANDHAVEN DE AMERIKANEN KY?

"Waarom handhaven de Amerikanen Ky?" Deze vraag werd mij verschillende keren gesteld in Hanoi. Hij werd gevolgd door de opmerking: "Zij zouden iemand kunnen vinden, die ook niet populair zou zijn, maar wel aanvaardbaar en minder veracht door het volk."

Deze gedachte kan op het eerste gezicht vreemd lijken. Spelen de Amerikanen de Vietcong niet juist in de kaart, door op een generaal te steunen, die in feite weinig geschikt is om de massa mee te krijgen, die geen banden heeft met de bevolking uit het zuiden (hij komt uit het noorden), en die sterk op de hand is van Amerika.

Maar deze vreemde vraag, die serieus in Hanoi wordt gesteld, is geen gebaar van medelijden met de Amerikanen. Deze vraag duidt er waarschijnlijk op dat de leden van het Bevrijdingsfront en hun vrienden in het noorden niet ontstemd zouden zijn als de Amerikanen een eerlijk, gematigd politicus in het zadel zouden helpen. Hij zou in dat geval ogenschijnlijk de 'voorlopige uitvoerende macht' bezitten. Terwijl deze man zijn 'erkentelijkheid' voor de Amerikaanse hulp zou betonen, zou hij niet een gevangene van Washington lijken. Als de tijd daarvoor rijp is, zou hij kunnen verklaren dat men misschien toe is aan een gesprek tussen Vietnamezen onderling.

In Hanoi werden mij zelfs namen van 'pretendenten' gevraagd, omdat ik uit het zuiden kwam. Dit is een 'peiling' zonder veel waarde, want de kommunistische leiders moeten weten wie eventueel een overgang naar de vrede mogelijk zouden kunnen maken. Maar een 'peiling' die op zich de toestand tekent. Helaas werden teveel mensen van het 'midden' en van de 'derde macht' in het zuiden vervolgd. Iemand zou wel gek zijn om zich te compromitteren door ook maar even met de Amerikanen samen te werken, zolang zij nog geen tekenen geven van een meer liberale politiek. De recente moord, onder mysterieuze omstandigheden gepleegd op de afgevaardigde Tran Van Van - in geen enkel opzicht een progressief - zal er niet toe leiden dat vooruitstrevende mensen hun begrijpelijke terughouding zullen overwinnen.

(Jacques Decornoy, Le Monde, 28.12.66)

BEKNOPT OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN VAN 15-29 DECEMBER

- 16 december - De bombardementen op Hanoi en omgeving aan de vooravond van het kerstbestand worden overal ter wereld slecht ontvangen. Kritische geluiden komen o.a. uit het Vaticaan, van Oe Thant, uit de Verenigde Staten zelf en van hun bondgenoten. Washington ontkent officieel 'het centrum van Hanoi' gebombardeerd te hebben.
- 17 december - China protesteert tegen de beschadigingen aan zijn ambassadegebouw die door de bombardementen op 14/12 jl. op Hanoi zijn toegebracht. Boven Noord-Vietnam worden ingaande heden gedurende een week door de Amerikanen pamfletten uitgeworpen met verschillende inhoud: o.a. de oproep aan de soldaten om niet

- langer te gehoorzamen, een waarschuwing aangebrachte vernietigingen niet te repareren 'op straffe gedood te worden', de aankondiging 'de piloten komen terug' en tenslotte, vlak voor het kerstbestand, de oproep naar Zuid-Vietnam te vluchten.
- 19 december - In een brief aan Oe Thant heeft de Amerikaanse afgevaardigde bij de Verenigde Naties de sekretaris-generaal gevraagd zijn bemiddeling te verlenen om tot een wapenstilstand te komen, zonder overigens in te gaan op de drie punten die Oe Thant heeft opgesteld, (te weten: 1. Onvoorwaardelijke en definitieve stopzetting van de bombardementen op Noord-Vietnam. 2. Geleidelijke vermindering van de oorlogshandelingen. 3. Volledige erkenning van het Bevrijdingsfront als onderhandelingspartner.) Volgens het Bevrijdingsfront zijn in de eerste elf maanden van 1966 233.000 vijanden uitgeschakeld, waaronder 100.738 Amerikanen. Met deserties mee komt men tot 320.000 man. Voorts zijn 1932 vliegtuigen vernietigd, 3182 pantserwagens en 82 oorlogsschepen.
- 20 december - Australië zal zijn sterkte in Vietnam opvoeren tot 6300 man. Bovendien zal het een torpedojager sturen (gewapend met geleide projectielen) en 8 straalbommenwerpers. Te Lang Boen, 40 km ten zuiden van de Chinese grens, is de spoorbrug gebombardeerd door de Amerikanen.
- 22 december - Washington verklaart het niet onmogelijk te achten dat bij de bombardementen op Hanoi ook de burgerbevolking getroffen kan zijn. Inmiddels hebben leden van de Internationale Controle Commissie de schade in ogenschouw genomen, grotendeels de berichten van o. m. Russische en Franse korrespondenten bevestigend. In een rapport, uitgebracht door de directeur van Mercy College in New York, William Petter, die twee weken in Saigon is geweest, wordt bekend gemaakt dat het aantal slachtoffers onder de burgerbevolking zesmaal zo groot is als onder de strijdenden. Alleen al 250.000 kinderen zijn door de bombardementen op Zuid-Vietnam gedood en 750.000 gewond door napalm, sinds 1961.
- 23 december - De Amerikaanse verliezen aan vliegtuigen en helikopters hebben, volgens Saigon, de 1000 overschreden. De Internationale Liga Van Rode Kruisverenigingen gaat een campagne beginnen om de anderhalf miljoen vluchtelingen in Zuid-Vietnam te helpen.
- 24 december - Het door het Bevrijdingsfront voorgestelde kerstbestand is om 7 uur plaatselijke tijd ingegaan. Bij het neerstorten van een Amerikaans transportvliegtuig op een dorp bij de basis Da Nang zijn 125 dorpingen om het leven gekomen. Kardinaal Spellman (die in belangrijke mate heeft bijgedragen tot het aan de macht brengen van Diem in 1954) heeft bij het opdragen van een mis voor Amerikaanse soldaten in Vietnam verklaard dat de enige oplossing van het Vietnamese probleem voor de Verenigde Staten, 'de Barmhartige Samaritaan onder de volkeren', bestaat in de eindoverwinning. Priesters en predikanten demonstreren in Amsterdam.
- 25 december - Boven Hanoi is een Amerikaans verkenningsvliegtuig neergeschoten. Wederom demonstratie van kunstenaars in Amsterdam.
- 26 december - 7 uur plaatselijke tijd eindigt het kerstbestand. Slechts kleine incidenten werden hier en daar gerapporteerd.
- 27 december - In antwoord op een artikelenserie in de New York Times van een harer hoofdredacteuren, Harrison Salisbury, die momenteel te Hanoi verblijft, en van daaruit bericht over de verwoestingen die de luchtmacht der Amerikanen daar aanricht (zie Het Parool en de Volkskrant) heeft het State Department verklaard, dat 'het onmogelijk is schade aan de burgerbevolking te voorkomen'. In gekombineerde actie zijn eenheden van het Bevrijdingsfront en het Noordvietnamese leger een geschutsstelling bij Bong Son binnengedrongen en hebben daar vele vuurmonden onklaar gemaakt. Generaal Westmoreland vraagt meer troepen, zo mogelijk van bondgenoten uit de Vrije Wereld. 1200 Zuidvietnamese parachutisten zijn geland in het hart van de Mekong, vergezeld van een dertigtal Amerikaanse 'adviseurs'.
- 28 december - Zwitserland weigert de Verenigde Staten wapens te leveren voor de strijd in Vietnam. Naar aanleiding van de credibility gap zullen de bombardementen op Noord-Vietnam waarschijnlijk begin 1967 het onderwerp uitmaken van een hearing voor de Amerikaanse Senaatscommissie voor Buitenlandse Zaken. Vier bekende geestelijken, w.o. ds. Martin Niemöller gaan volgende week

naar Hanoi om 'zich vrijwillig bloot te stellen aan de Amerikaanse bomaanval-
len'.

(Le Monde-NRC-Utrechts Nieuwsblad)

MEDEDELINGEN

Aktiegroep Vietnam (Belieslaan 2, Heiloo, 02200-314556)

Zondag 15 januari maandelijkse protestmars, om 3 uur van de Dokwerker in Amsterdam.

Een fototentoonstelling (24 borden van 80 bij 100 cm) met Amerikaanse foto's over de oorlog in Vietnam is nu beschikbaar voor andere groepen.

DRUKWERK

Frankering
bij abonnement
Amsterdam

Afz.: Vietnam Bulletin
ASVA
Weesperstraat 51
Amsterdam-4
HOLLAND